

De bouwsector in West-Vlaanderen

Lieselot Denorme • sociaaleconomisch beleid, WES

De bouwsector overkoepelt een grote diversiteit aan beroepen en is dan ook ruim vertegenwoordigd. Ook in West-Vlaanderen. In dit artikel wordt de bouwsector in West-Vlaanderen in de kijker gezet. In de eerste paragraaf wordt de sector afgebakend. Vervolgens wordt de tewerkstellingsevolutie binnen de bouwsector in West-Vlaanderen belicht en wordt het belang van de sector inzake omzet, investeringen en export nagegaan. Daarna wordt, aan de hand van een beknopte financiële analyse, nagegaan hoe het gesteld is met de liquiditeit, de solvabiliteit en de rentabiliteit van de West-Vlaamse bedrijven uit de bouwsector. Tot slot worden een aantal trends en vooruitzichten voor de toekomst meegedeeld.

Afbakening van de sector

Gebaseerd op de NACE-indeling, duidt **tabel 1** de afbakening aan van de bouwsector en haar diverse subsectoren. Per subsector wordt een overzicht gegeven van het aantal bedrijven, het aantal werknemers en het aantal zelfstandigen en helpers.

Op basis van de RSZ-gegevens, telde de West-Vlaamse bouwsector op 31 december 2005 3.612 vestigingen, die samen 24.927 personen tewerkstelden. Daarnaast waren er volgens de gegevens van de RSVZ op dat moment ook 9.449 zelfstandigen en helpers. De totale tewerkstelling bedroeg dus 34.376 personen.

De belangrijkste subsector is 'burgerlijke en utiliteitsbouw; weg- en waterbouw'. Deze

subsector telde in 2005 1.362 bedrijven met in totaal 13.282 werknemers. 'Verhuur van machines voor de bouwnijverheid met bedieningspersoneel' is op gebied van het aantal inrichtingen de kleinste subsector, met op het moment van de telling amper 6 bedrijven actief in West-Vlaanderen. Samen stelden deze bedrijven slechts 37 werknemers tewerk. Deze tak binnen de bouwsector was echter wel gekenmerkt door een groot aantal zelfstandigen en helpers (2.024), dit in tegenstelling tot de subsector 'het bouwrijp maken van terreinen', waar slechts 8 zelfstandigen en helpers actief waren.

Evolutie van de tewerkstelling

Uit **tabel 1** bleek reeds dat de 3.612 West-

Vlaamse bedrijven die volgens de RSZ-gegevens in 2005 actief waren in de bouwsector, in totaal 24.927 werknemers tewerkstelden. Dit komt neer op gemiddeld 6,9 werknemers per bouwbedrijf.

Wat de bezoldigde tewerkstelling in West-Vlaanderen betreft, zien we een stijging in vergelijking met 10 jaar geleden. Ook in het Vlaams Gewest en het Rijk kende de werkgelegenheid in de bouwsector een opwaartse beweging (zie **tabel 2** en **figuur 1**). In West-Vlaanderen was de stijging procentueel gezien echter het grootst. Tussen 1996 en 2005 werden in totaal 1.966 betaalde arbeidsplaatsen extra ingevuld. Dit betekent een stijging van 8,6%. In het Vlaams Gewest steeg de tewerkstelling in de bouwsector

Tabel 1

Aantal inrichtingen en totale tewerkstelling in West-Vlaanderen in de bouwsector, per categorie en subsector, 2005

NACE-code	Subsector	Loontrekkenden		Zelfstandigen (a)	
		Aantal inrichtingen	Bezoldigde tewerkstelling	Zelfstandigen en helpers	Totale tewerkstelling
45.1	Het bouwrijp maken van terreinen	117	841	8	849
45.2	Burgerlijke en utiliteitsbouw; weg- en waterbouw	1.362	13.282	341	13.623
45.3	Bouwinstallatie	796	4.871	5.154	10.025
45.4	Afwerking van gebouwen	1.331	5.896	1.922	7.818
45.5	Verhuur van machines voor de bouwnijverheid met bedieningspersoneel	6	37	2.024	2.061
45	Totaal bouwnijverheid	3.612	24.927	9.449	34.376

(a) aantal zelfstandigen, exclusief zelfstandigen in bijberoep

Bron: RSZ, RSVZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Tabel 2

Evolutie van het aantal inrichtingen in de bezoldigde werkgelegenheid in de meubelsector in de West-Vlaamse arrondissementen, West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk, 1996-2005

Arrondissement	1996		2005	
	Inrichtingen	Tewerkstelling	Inrichtingen	Tewerkstelling
Brugge	820	4.688	782	4.381
Diksmuide	201	1.214	206	1.144
Ieper	302	2.116	307	2.181
Kortrijk	1.030	6.692	949	7.783
Oostende	331	1.919	283	1.990
Roeselare	543	3.288	570	3.983
Tielt	360	2.216	387	2.545
Veurne	138	828	128	920
West-Vlaanderen	3.725	22.961	3.612	24.927
Vlaams Gewest	16.642	115.286	15.628	120.028
Rijk	26.253	185.944	25.202	196.417

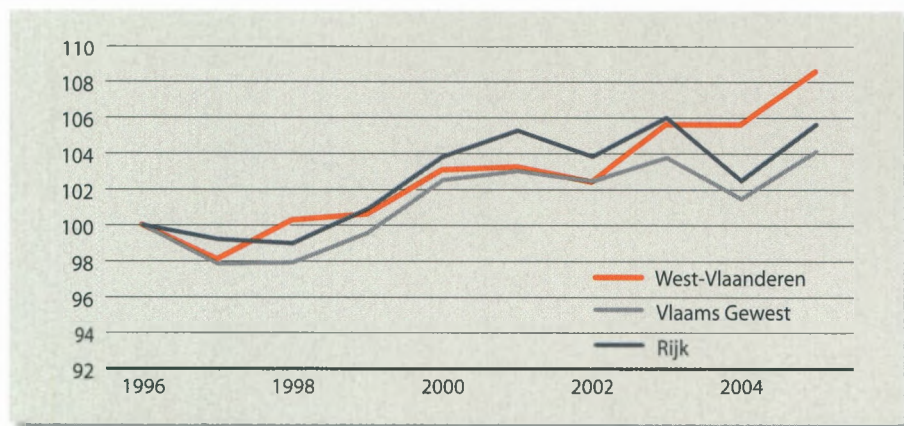
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

tussen 1996 en 2005 met 4,1% en in het Rijk met 5,6%. Het aantal bedrijven daalde zowel in West-Vlaanderen, het Vlaams Gewest als het Rijk. In relatie met de stijging in de bezoldigde tewerkstelling, betekent dit dat de bouwbedrijven gemiddeld gezien iets groter geworden zijn in vergelijking met 10 jaar geleden.

Tabel 2 toont aan dat de grootste tewerkstelling in de bouwsector zich situeert op de as Kortrijk-Roeselare-Brugge. In het arrondissement Kortrijk staan 949 bedrijven in voor een tewerkstelling van 7.783 personen (= 31,2% van de tewerkstelling in de bouwsector in West-Vlaanderen). In het arrondissement Brugge zijn 782 bedrijven actief die samen 4.381 werknemers tewerkstellen en het arrondissement Roeselare telt 570

Figuur 1

Evolutie van de bezoldigde tewerkstelling in de bouwsector, 1996-2005, index 1996=100

Opmerking: tot en met 2002: RSZ-gegevens per 30/06, vanaf 2002: RSZ-gegevens per 31/12
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Tabel 3

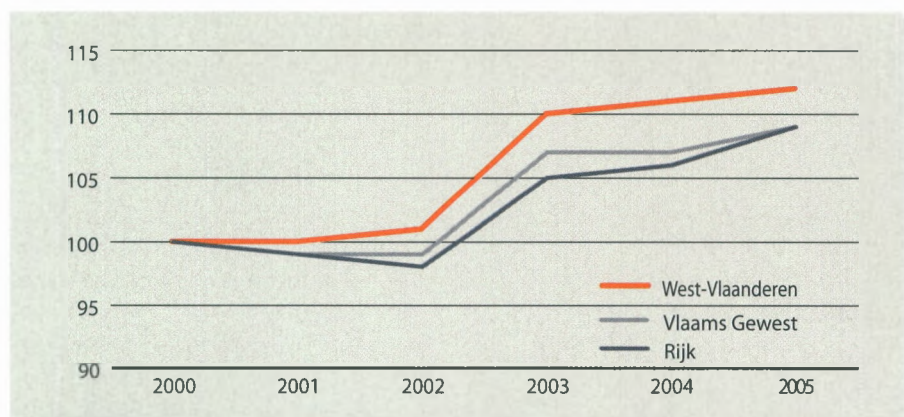
Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers in de bouwsector in de West-Vlaamse arrondissementen, West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk, 2000-2005

Arrondissement	2000	2005
Brugge	1.981	2.256
Diksmuide	425	478
Ieper	736	846
Kortrijk	2.057	2.230
Oostende	722	871
Roeselare	1.212	1.274
Tielt	963	1.073
Veurne	339	421
West-Vlaanderen	8.435	9.449
Vlaams Gewest	35.594	38.819
Rijk	58.051	63.133

Opmerking: aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Figuur 2

Evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers in de bouwsector, 2000-2005

Opmerking: aantal zelfstandigen en helpers exclusief de zelfstandigen in bijberoep
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

bedrijven met in totaal 3.983 werknemers. Twee van de acht West-Vlaamse arrondissementen kenden een tewerkstellingsterugval tussen 1996 en 2005. Het betreft de arrondissementen Diksmuide en Brugge, met een daling van respectievelijk 5,8% en 6,5%. Het arrondissement Roeselare kende de grootste procentuele stijging van het aantal werknemers (+21,1%).

De evolutie van het aantal zelfstandigen en helpers in de bouwsector is op basis van de NACE-codes pas beschikbaar vanaf het jaar 2000. Zoals blijkt uit **tabel 3** en **figuur 2**, steeg het aantal zelfstandigen tussen 2000 en 2005 zowel in West-Vlaanderen, Vlaanderen als in België. Vooral tussen 2002 en 2003 kende de zelfstandige tewerkstelling een sterke opwaartse trend. Wanneer ingezoomd wordt op de West-Vlaamse arrondissementen, kan gesteld worden dat ook de zelfstandige tewerkstelling in elk arrondissement afzonderlijk is gestegen. De meeste zelfstandigen in de bouwsector zijn te vinden in de arrondissementen Brugge en Kortrijk.

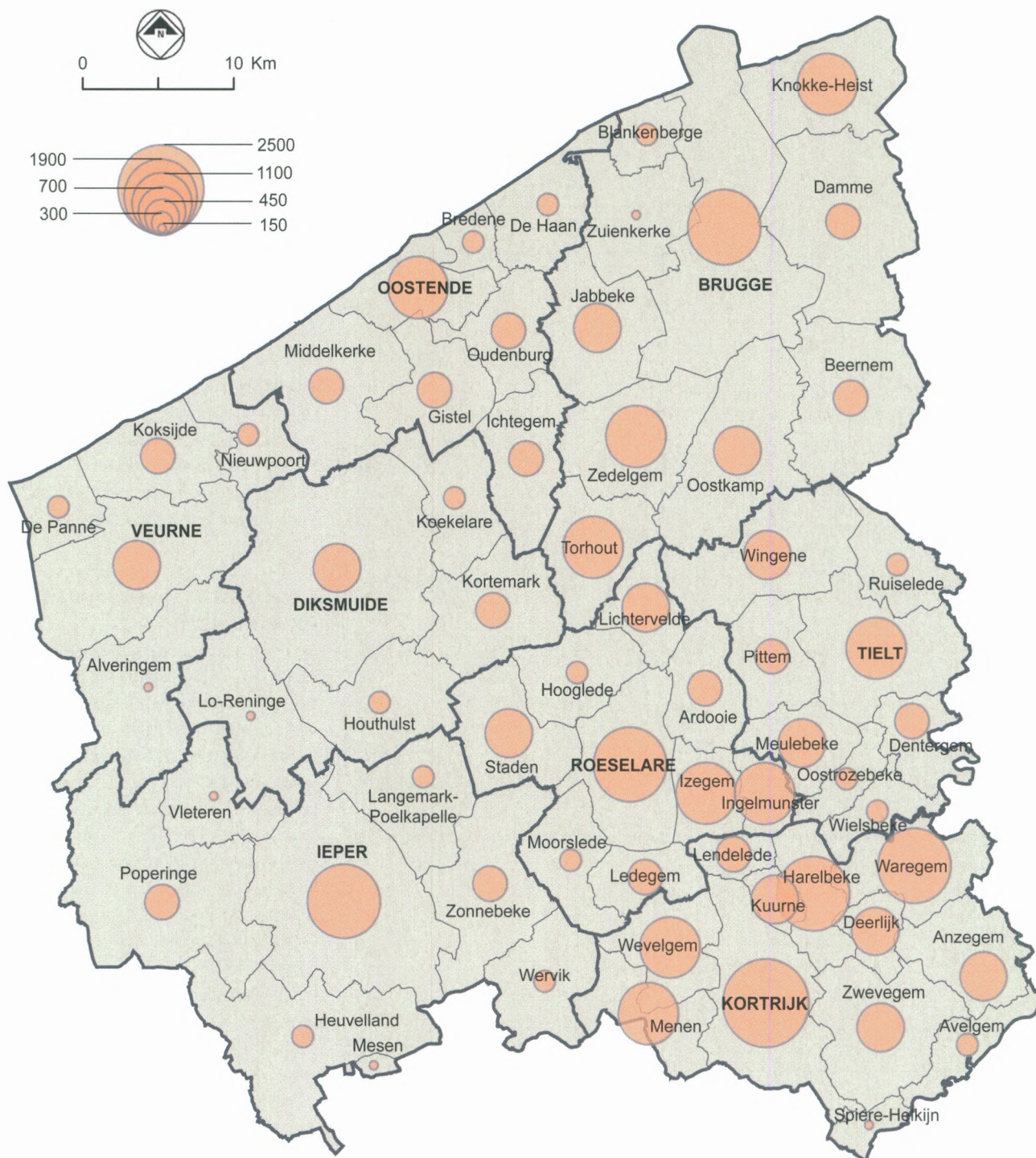
Geografische spreiding van de tewerkstelling

De bedrijven die actief zijn binnen de bouwsector zijn ruim verspreid binnen de provincie West-Vlaanderen (zie **figuur 3**). In alle gemeenten zijn een of meer bedrijven uit de bouwsector gevestigd. Toch is, zoals reeds vermeld, vooral de concentratie van de bouwnijverheid op de as Brugge-Roeselare-Kortrijk opmerkelijk. Zes van de acht gemeenten met meer dan 1.000 tewerkgestelden (loontrekkenden én zelfstandigen) zijn gesitueerd binnen deze arrondissementen. Daarnaast vindt men in deze drie arrondissementen ook twaalf van de zeventien gemeenten terug die tussen 500 en 1.000 personen in de bouwsector tewerkstellen. De grootste tewerkstelling situeert zich in de gemeente Kortrijk (2.551 tewerkgestelden), op de tweede plaats staat Brugge (1.856 tewerkgestelden).

Verdeling naar grootteklasse

De bouwsector wordt in belangrijke mate gekenmerkt door KMO's. Uit **tabel 4** kunnen we afleiden dat in 2004 bijna 67% van de bouwbedrijven minder dan vijf personen

Figuur 3
Geografische spreiding van de totale loontrekkende en zelfstandige tewerkstelling in de West-Vlaamse bouwsector in 2005

Opmerking: zelfstandige tewerkstelling = zelfstandigen, exclusief zelfstandigen in bijberoep, en de helpers
Bron: RSZ, RSVZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

tewerkstelde en dat 18% van de bedrijven tussen vijf en tien werknemers telde. In totaal stelden maar liefst 3.473 bedrijven (of 98%!) minder dan 50 werknemers tewerk. Zij waren samen goed voor bijna 72% van de loontrekkende tewerkstelling in de bouwsector in West-Vlaanderen. Zes bedrijven stelden meer dan 200 werknemers tewerk.

Tewerkstellingskenmerken

Het aandeel van de arbeiders in de totale bezoldigde tewerkstelling in de West-Vlaamse bouwsector bedroeg in 2005 87% en lag hiermee iets hoger dan in Vlaanderen (84,7%) en België (83,6%). In de totale secundaire sector ligt het aandeel arbeiders heel wat lager: 76,1% in West-Vlaanderen;

69,4% in Vlaanderen en 67,9% in België.

Het aandeel vrouwelijke werknemers binnen de West-Vlaamse bouwsector bedraagt slechts 6%. Dit is veel lager dan het procentuele aandeel vrouwen dat tewerkgesteld is in de totale secundaire sector, namelijk 22,2%. Voor Vlaanderen en het Rijk zijn de verschillen ongeveer gelijk (6% in de bouwsector en respectievelijk 20,1% en 18,8% in de totale secundaire sector).

Tabel 4
Inrichtingen en tewerkstelling in de West-Vlaamse bouwsector, naar tewerkstellingsklasse, 2004

2004		
Tewerkstellingsklasse	Inrichtingen	Tewerkstelling
< 5	2.365	4.320
5-9	642	4.153
10-19	309	4.173
20-49	160	4.800
50-99	53	3.396
100-199	13	1.821
200-499	6	1.585
500 en meer	0	0
Totaal	3.548	24.248

Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Tabel 5
Specialisatiegraad van de bouwsector ten opzichte van de totale secundaire industrie, per West-Vlaams arrondissement en West-Vlaanderen als geheel, referentieregio: Vlaanderen, 1996-2005

Arrondissement	specialisatiegraad	
	1996	2005
Brugge	1,1	1,1
Diksmuide	1,7	1,5
Ieper	1,0	0,9
Kortrijk	0,8	0,9
Oostende	1,6	1,4
Roeselare	0,8	0,9
Tielt	0,7	0,7
Veurne	1,2	1,4
West-Vlaanderen	0,9	0,9

Opmerking: tot en met 2002: RSZ-gegevens per 30/06, vanaf 2002: RSZ-gegevens per 31/12
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Tabel 6
Omzet, investeringen en uitvoer in de bouwsector in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk, 1997-2006 (in euro)

Regio	Omzet			Investerings			Uitvoer		
	1997	2006	Evolutie (%)	1997	2006	Evolutie (%)	1997	2006	Evolutie (%)
West-Vlaanderen	3.135.375.968	5.472.986.935	74,6	155.689.702	283.175.503	81,9	104.388.955	359.174.240	244,1
Vlaams Gewest	15.803.100.900	26.275.593.031	66,3	785.086.527	1.310.678.728	66,9	847.429.716	2.381.389.047	181,0
Rijk	24.306.171.632	39.773.477.417	63,6	1.112.469.416	1.858.640.369	67,1	1.327.650.986	3.065.278.899	130,9

Bron: NIS, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Specialisatiegraad

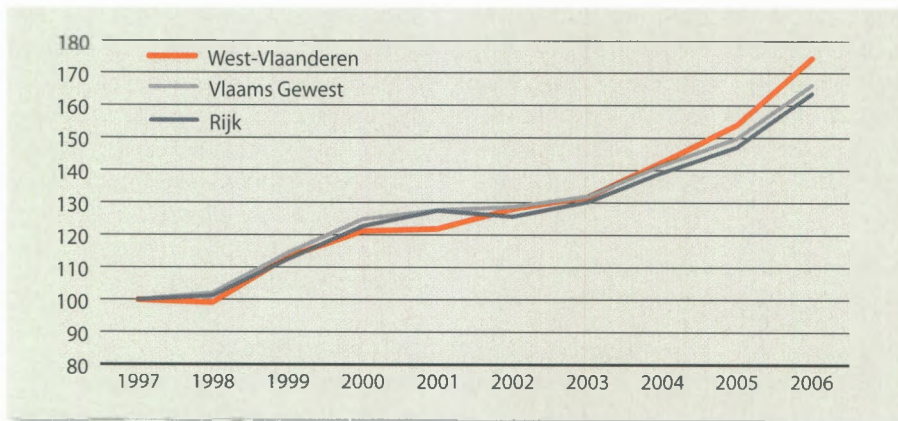
Aan de hand van de specialisatiegraad bekijken we in welke mate de arrondissementen van West-Vlaanderen en West-Vlaanderen als geheel gespecialiseerd zijn in de bouwsector in vergelijking met een ruimer referentiegebied, namelijk Vlaanderen.

De specialisatiegraad voor de bouwsector in West-Vlaanderen wordt hier berekend via de **verhouding tussen het aandeel (inzake tewerkstelling) van de West-Vlaamse bouwsector in de volledige West-Vlaamse secundaire sector, enerzijds, en het aandeel (inzake tewerkstelling) van de Vlaamse bouwsector in de Vlaamse secundaire sector, anderzijds**. Is deze verhouding groter dan één, dan kan men stellen dat West-Vlaanderen een grote specialisatie kent in de bouwsector. **Tabel 5** toont de specialisatiegraad van alle West-Vlaamse arrondissementen en van West-Vlaanderen als geheel, voor de jaren 1996 en 2005.

Uit de tabel blijkt dat slechts vier West-Vlaamse arrondissementen een specialisatiegraad hebben die hoger ligt dan 1. Enkel de arrondissementen Brugge, Diksmuide, Oostende en Veurne kennen aldus een hogere specialisatie in de bouwsector dan Vlaanderen. De andere arrondissementen hebben net als de provincie West-Vlaanderen als geheel een specialisatiegraad die lager ligt dan

Figuur 4

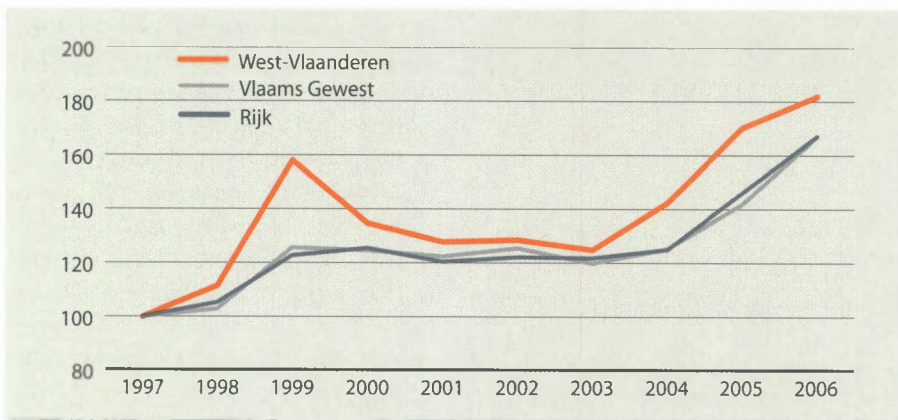
Evolutie van de omzet in de bouwsector in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk, 1997-2006, index 1997=100

Opmerking: tot en met 2002: RSZ-gegevens per 30/06, vanaf 2002: RSZ-gegevens per 31/12
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Figuur 5

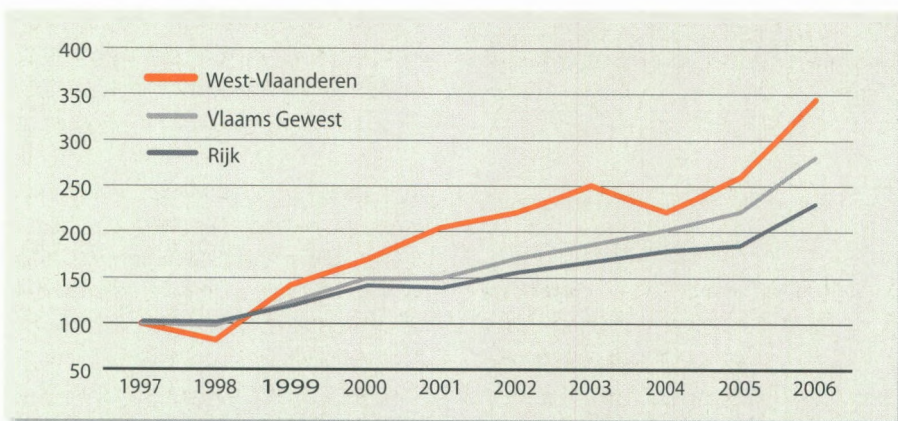
Evolutie van de investeringen in de bouwsector in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk, 1997-2006, index 1997=100

Opmerking: tot en met 2002: RSZ-gegevens per 30/06, vanaf 2002: RSZ-gegevens per 31/12
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

Figuur 6

Evolutie van de uitvoer in de bouwsector in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk, 1997-2006, index 1997=100

Opmerking: tot en met 2002: RSZ-gegevens per 30/06, vanaf 2002: RSZ-gegevens per 31/12
Bron: RSZ, Verwerking: dienst Economie, Provincie West-Vlaanderen en WES

1. De laagste specialisatie vindt men in het arrondissement Tielt, de hoogste in het arrondissement Diksmuide. In vergelijking met 1996 is de specialisatiegraad in de provincie West-Vlaanderen gelijk gebleven, met hier en daar een kleine verschuiving binnen de arrondissementen.

Omzet, investeringen en export

Het belang van een sector dient niet alleen te worden uitgedrukt in termen van tewerkstelling, maar ook op basis van indicatoren zoals omzet, investeringen en export.

Tabel 6 toont de evolutie van de omzet, de investeringen en de uitvoer in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk. Figuren 4 tot en met 6 visualiseren deze evoluties.

In 2006 bedroeg de omzet in de bouwsector in West-Vlaanderen 5,5 miljard euro. West-Vlaanderen realiseerde hiermee 20,8% van de omzet van Vlaanderen en 13,7% van de omzet van België.

Ten opzichte van 1997 is de omzet in de West-Vlaamse bouwsector met 74,6% gestegen. De stijging in het Vlaamse Gewest (+66,3%) en het Rijk (+63,6%) was iets beperkter. Uit figuur 4 leren we dat de stijging van de omzet in West-Vlaanderen, het Vlaamse Gewest en het Rijk op ongeveer dezelfde manier is verlopen, zonder opmerkelijke pieken of dalingen.

We stellen vast dat de West-Vlaamse bedrijven actief in de bouwsector in 2006 voor iets meer dan 283 miljoen investeerden. Het aandeel van de West-Vlaamse investeringen in het totaal van de investeringen in Vlaanderen bedraagt 21,6%; het aandeel in België bedraagt 15,2%. Ten opzichte van 1996 kenden de investeringen in de bouwsector in West-Vlaanderen een stijging van maar liefst 81,9%. De stijging in Vlaanderen (+66,9%) en België (+67,1%) was opnieuw iets beperkter. Figuur 5 geeft weer dat de West-Vlaamse investeringen piekten in 1999, om daarna weer af te zwakken. Vanaf 2003 kennen de investeringen in West-Vlaanderen opnieuw een stijging. De investeringsuitgaven in het Vlaamse Gewest en het Rijk volgden ongeveer hetzelfde pad, met ongeveer dezelfde jaarlijkse investeringsuitgaven tussen 1999 en 2004.

Tot slot voerden de West-Vlaamse bouwbedrijven in 2006 voor een waarde van 359,2 miljoen euro uit. Van de totale **export** in Vlaanderen kwam 15,1% uit West-Vlaanderen. Opmerkelijk is dat de export uit West-Vlaanderen tussen 1997 en 2006 meer dan verdrievoudigd is. Enkel in 1998 en 2004 was er een lichte daling merkbaar (zie **figuur 6**).

Financiële analyse

In deze paragraaf geven we een korte bespreking van de evolutie van de belangrijkste financiële ratio's over de periode 2002-2005 voor de West-Vlaamse bouwsector en een vergelijking met de hele secundaire sector (industrie en bouw) in West-Vlaanderen. Deze financiële analyse heeft betrekking op de ondernemingen uit de sector met zetel in West-Vlaanderen die voor alle betrokken perioden een jaarrekening neerlegden. Bedrijven met zetel buiten West-Vlaanderen, maar met vestigingen in West-Vlaanderen, kunnen niet in deze analyse worden opgenomen. Tot slot betreft het enkel bedrijven die een activiteit uit de bouwsector als hoofd- en niet als nevenactiviteit hebben. Uiteindelijk werden 3.337 ondernemingen actief in de bouwsector in West-Vlaanderen in deze analyse betrokken. Voor de totale

secundaire sector werden 6.638 ondernemingen geselecteerd.

De volgende financiële ratio's worden hier beknopt besproken:

- 】 liquiditeitsratio of current ratio** (verhouding vlottende activa en vreemd vermogen op korte termijn) als indicator van de mate waarin het bedrijf in staat is haar betalingsverplichtingen op korte termijn na te leven;
- 】 solvabiliteitsratio of financiële onafhankelijkheidsgraad** (eigen vermogen op totaal vermogen) als indicator van de mate waarin het bedrijf in staat is om haar financiële verplichtingen in verband met interestbetaling en schuldaflossing op meer dan één jaar na te komen;
- 】 rentabiliteitsratio of "netto rentabiliteit van het eigen vermogen na belasting"** (winst na belasting op het eigen vermogen) als indicator van het rendement op het geïnvesteerde risicodragende kapitaal.

De gemiddelde waarde van de **current ratio** van de geselecteerde West-Vlaamse bedrijven uit de bouwsector bedroeg in 2005 1,52. In 2002 was dit nog 1,38 (zie ook **figuur 7**). De trend is dus stijgend. De current

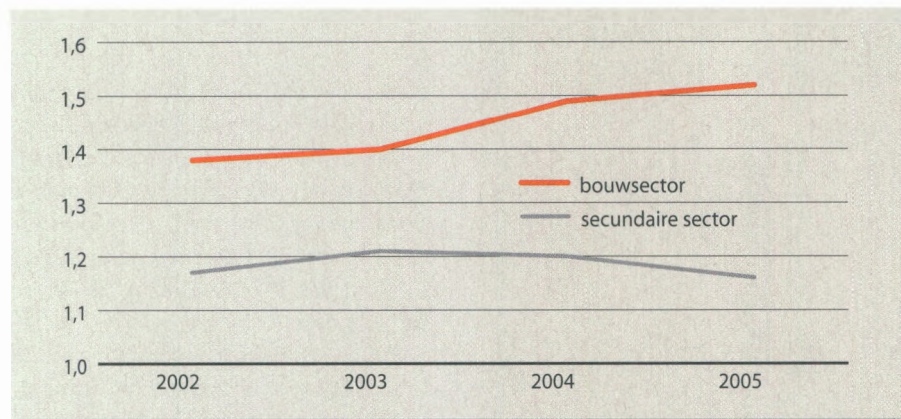
ratio is ruimschoots groter dan 1, wat wijst op een overschot van de vlottende activa op de kortetermijnschulden. De liquiditeitspositie van de bouwsector in West-Vlaanderen is dus gunstig te noemen. Vergelijken we de sector met de totale secundaire sector, dan blijkt dat de current ratio voor de totale secundaire sector veel lager ligt, namelijk op 1,16 in 2005. In tegenstelling tot de current ratio voor de bouwsector, kende de current ratio van de totale secundaire sector een lichte daling tussen 2003 en 2005. We kunnen stellen dat, gemiddeld genomen, de positie van de West-Vlaamse bedrijven actief in de bouwsector gunstiger is dan deze van de West-Vlaamse bedrijven in de totale secundaire sector.

De gemiddelde waarde van de **solvabiliteitsratio** of **onafhankelijkheidsgraad** in de West-Vlaamse bouwsector bedraagt 41,05% (zie **figuur 8**). Dit betekent dat in deze sector het eigen vermogen 41,1% omvat van het totale vermogen. Het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen in de volledige secundaire sector in West-Vlaanderen ligt iets lager (39,7%).

De gemiddelde waarde van de **rentabiliteitsratio** in de West-Vlaamse bouwsector bedraagt 13%, wat iets hoger is dan de rentabiliteitsratio in de volledige secundaire sector in West-Vlaanderen (10,7%) (zie **figuur 9**). Tussen 2002 en 2005 nam de rentabiliteitsratio van zowel de West-Vlaamse bouwsector als van de totale secundaire sector elk jaar toe. Tussen 2002 en 2004 lag de rentabiliteitsratio van de bouwsector lager dan deze van de totale secundaire sector. In 2005 kende ze echter een serieuze inhaalbeweging, waardoor ze in dat jaar hoger lag dan de rentabiliteitsratio van de volledige secundaire sector. Rekening houdend met de netto-opbrengst van risicoloze beleggingen en het risico dat inherent is verbonden aan het bedrijfsleven (risicopremie van ongeveer 33%), is een nettorentabiliteit van het eigen vermogen van minstens 6% noodzakelijk. Momenteel voldoen zowel de bouwsector als de totale secundaire sector in West-Vlaanderen aan deze voorwaarde.

Figuur 7

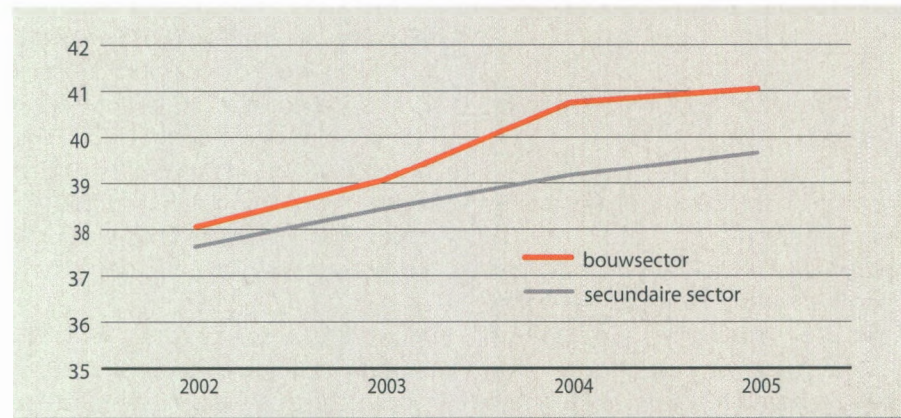
Current ratio voor de bouwsector en de volledige secundaire sector, gemiddelde, 2002-2005

Bron: cd Belfirst, verwerking WES

Figuur 8

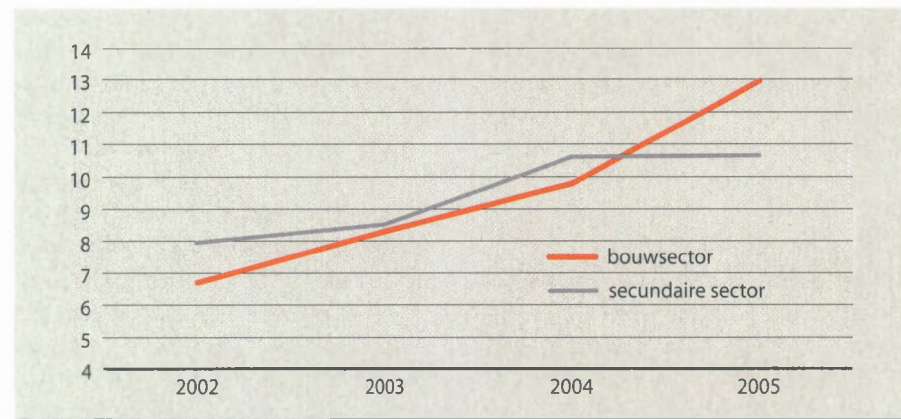
Solvabiliteitsratio voor de bouwsector en de volledige secundaire sector, gemiddelde, 2002-2005

Bron: cd Belfirst, verwerking WES

Figuur 9

Rentabiliteitsratio voor de bouwsector en de volledige secundaire sector, gemiddelde, 2002-2005

Bron: cd Belfirst, verwerking WES

Trends en vooruitzichten voor de toekomst

Net zoals veel sectoren is ook de bouwsector de laatste jaren sterk geautomatiseerd. Mankracht moet stilaan inboeten ten opzichte van de kracht en efficiëntie van nieuwe machines. Dit betekent echter niet dat de sector met een overschot aan arbeidskrachten zit, integendeel. "Ondanks het feit dat de bouwsector minder arbeidsintensief is geworden, wordt het voor ons steeds moeilijker om geschikt en gemotiveerd personeel te vinden", aldus Freddy Steen, zaakvoerder van *Algemene Bouwonderneming Steen* uit Zarren. "De bouwsector blijft toch vooral een sector waarin buiten wordt gewerkt, het blijft een 'vuil' beroep. Ook de indruk van vroeger, dat het een zwaar beroep is, is zeker nog niet verdwenen. Veel leerlingen weten bij hun studiekeuze niet echt wat een beroep in de bouwsector inhoudt, ze gaan voort op hun vooroordelen en kiezen daarom vaak voor een andere richting. Hierdoor gaat heel wat potentieel verloren. Het is jammer dat veel mensen enkel het negatieve van de bouw zien, want er zijn ook heel wat positieve zaken aan het beroep verbonden! In de zomer kun je bijvoorbeeld genieten van het mooie weer. Heel interessant zijn ook de vele financiële voordelen die een bouwvakker krijgt. Het weerverlet en de getrouwheid bouw zijn werkelijk heerlijke toemaatjes bovenop de toch wel hoge wedde."

Ondanks de automatisering is de tewerkstelling in de bouwsector de laatste jaren toch gestegen. Hoe kunt u dit verklaren?

"De automatisering dient hoofdzakelijk om het werk van de arbeider te verlichten, niet zozeer om mankracht uit te sparen. Daarnaast zal de stijging in de tewerkstelling ook zeker voor een deel te maken hebben met het toenemende belang van interieurinrichting. Veel meer dan vroeger moet een huis een plek zijn waar men na een hectische dag in kan ontspannen en dat een deel van de persoonlijkheid van de bewoners weergeeft. Mensen zijn bereid daarvoor te betalen, waardoor het aantal schilders, behangers of vloerders zeker zal zijn toegenomen. Ook bedrijven beseffen trouwens steeds meer dat hun interieur hun visitekaartje is. Dit werd vroeger wel eens over het hoofd gezien."

Samenvatting

De West-Vlaamse bouwsector wordt vooral gekenmerkt door KMO's. Maar liefst 98% van de West-Vlaamse bedrijven die actief zijn in de bouwsector stelt minder dan 50 werknemers tewerk. Die KMO's liggen verspreid over heel West-Vlaanderen, met een concentratie op de as Kortrijk-Roeselare-Brugge. Zowel wat de investeringen, omzet als export betreft doet de sector het goed. In vergelijking met een tiental jaren geleden kan op deze drie vlakken een aanzienlijke stijging worden opgemerkt. Ook vanuit bedrijfseconomisch oogpunt is er goed nieuws: de liquiditeitspositie is gunstig, de onafhankelijkheidsgraad bedraagt iets meer dan 40% en de rentabiliteitsratio ligt ruim boven de noodzakelijke 6%.

Foto: Lode Steen

De grondprijzen blijven stijgen. Merken jullie dat in een daling van het aantal nieuwbouwwoningen?

"Wij zien inderdaad dat de nieuwbouwwaarde op dit moment wat aan het afzakken is. Daartegenover staat echter een enorme stijging in de woningrenovaties. Dit heeft niet alleen te maken met de dure prijzen voor bouwgrond, ook de dure lasten voor huurwoningen en -appartementen werken dit in de hand. Mensen gaan steeds vlugger een woning kopen. De hoge vastgoedprijzen zorgen er dan weer voor dat veel gezinnen zich, soms noodgedwongen, gaan fixeren op de oudere, nog te renoveren woningen. Toch zal het waarschijnlijk nog een tijdje duren voor het aantal nieuwbouwwoningen echt significant zal dalen. Veel mensen beslissen namelijk om op latere leeftijd toch nog te bouwen."

En op gebied van duurzaam bouwen?

"Duurzaam bouwen is zeker een manier van bouwen die zich volop aan het ontwikkelen is, zeker nu de overheid enkele jaren geleden heeft besloten om premies uit te reiken aan wie energiebesparende maatregelen toepast. Tot enkele jaren geleden was van zonnepanelen haast geen sprake, nu hebben we hier toch al enkele gebouwen van voorzien." ■

Foto: Lode Steen